

# MEB Okul Öncesi Eğitim Programının Değerlendirme Ölçeği

## RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *MEB Okul Öncesi Eğitim Programının Değerlendirme Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=25889>

## Özet

MEB Okul Öncesi Eğitim Programı'nın Değerlendirme Ölçeği (MEB-OÖEPDÖ), 2016 yılında Naim Ünver tarafından geliştirilmiş bir ölçme aracıdır. Bu ölçeğin temel amacı, Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) tarafından uygulanan okul öncesi eğitim programının etkinliğini ve programın uygulanması sürecinde öğretmenlerin sergilediği uygulamalar ve rolleri sistematik olarak değerlendirmektir. Ölçek, 67 madde ve 5 alt boyuttan oluşmakta olup, öğretmenlerin program planlama, uygulama ve değerlendirme yeterliliklerini Likert tipi derecelendirme ile ölçmektedir. Ölçeğin geliştirilmesi sürecinde kapsamlı geçerlik ve güvenirlik çalışmaları yapılmış, elde edilen veriler aracın psikometrik açıdan güçlü olduğunu göstermiştir.

## Anahtar Kelimeler

Okul Öncesi Eğitim, Program Değerlendirme, Ölçek Geliştirme, Öğretmen Uygulamaları, Psikometrik Özellikler, Öğretmen Roller, MEB Programı

## Yazarlar

Naim Ünver

## Amaç

Ölçeğin geliştirilmesindeki temel amaç, Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) tarafından belirlenen okul öncesi eğitim programının sınıf ortamında ne derece etkili bir şekilde uygulandığını ölçmek için geçerli ve güvenilir bir araç sunmaktır. Bu araç, özellikle programın uygulanmasında görev alan öğretmenlerin uygulamaları, programın hedefleri doğrultusunda değerlendirmelerine olanak tanımaktadır.

Ölçek, öğretmenlerin programın farklı bileşenlerine ne kadar katıldığını, hangi rollerde bulunduğunu ve günlük yaşam aktivitelerini programa ne ölçüde entegre edebildiğini belirleyerek, programın geliştirilmesi ve öğretmen eğitimlerinin planlanması için somut geri bildirim sağlamayı hedeflemektedir.

## Yapı

MEB Okul Öncesi Eğitim Programı'nın Değerlendirme Ölçeği, toplam 67 madde ve beş ana alt boyuttan oluşmaktadır. Bu alt boyutlar, okul öncesi eğitim programının uygulanmasında kritik öneme sahip olan farklı pedagojik ve değerlendirme alanlarını kapsamaktadır. Ölçek, öğretmenlerin program uygulama ve çocukların değerlendirme becerilerini çok yönlü olarak ele almaktadır.

Ölçeğin yapısal modeli, uygulamaya değerlendirme sürecini parçalara ayırarak daha detaylı analiz imkanı sunmaktadır. Bu boyutlar şunlardır: Öğretmen Roller, Program ve Çocukların Değerlendirme, Küçük Grup Etkinliklerini Düzenleme ve Çocukları Etkinliklerde Değerlendirme, Etkinlikleri Planlama ve Günlük Yaşam Aktivitelerini Programa Yansıtma ve Değerlendirme.

## Geçerlik

Ölçeğin yapı geçerliliğini sağlamak amacıyla Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) kullanılmıştır. Veri toplama sürecinde toplanan verilerin faktör analizine uygunluğunu belirlemek için öncelikle Bartlett Küresellik Testi uygulanmıştır. Ayrıca, elde edilen verilerden kaç faktör oluşturulabileceğini görselleştirmek ve belirlemek amacıyla Çizgi Grafiği (Scree Plot) analizi yapılmıştır.

Geçerlik çalışmaları kapsamında ayrıca, araçların iç tutarlılıkları ve madde özelliklerini inceleyen madde analizi testleri de gerçekleştirilmiştir. Bu istatistiksel yöntemler, ölçek maddelerinin ölçülmek istenen yapıyı ne ölçüde temsil ettiğini doğrulamıştır.

## Güvenirlik

Güvenirlik analizleri, ölçeğin tutarlılıkları ve kararlılıkları değerlendirmek amacıyla çeşitli yöntemlerle gerçekleştirilmiştir. Verilerin faktör analizine uygunluğunu belirlemek için yapılan Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) Küresellik Testi sonucunda KMO değeri 0.898 olarak bulunmuştur. Bu değer, verilerin faktör analizi için mükemmel düzeyde uygun olduğunu göstermektedir. Bartlett Ki Kare değeri ise 21209.117 ( $p:0.000$ ) olarak tespit edilmiştir.

İç tutarlılık güvenilirliğini hesaplamak amacıyla Cronbach Alfa güvenilirlik katsayısı hesaplanmıştır. Ayrıca, Sperman-Brown testi yarılama yöntemi (Split-Half) ile araçların güvenilirliği hesaplanmıştır. Bu analizde, testin ilk yarısının Cronbach's Alpha katsayısı 0.906, ikinci yarısının Cronbach's Alpha katsayısı 0.900 ve iki yarılama soru formu arasındaki korelasyon katsayısı 0.832 olarak bulunmuştur. Ek olarak, Friedman's Ki-Kare testi (Friedman's  $\chi^2$ -kare=7638,500,  $p=0,000$ ) sonuçları da  $p<0.001$  düzeyinde anlamlı bulunmuş olup, bu veriler ölçek aracıların yüksek düzeyde güvenilir olduğunu kanıtlamaktadır.

## Faktör Analizi

Ölçeğin faktör yapısını ortaya koymak amacıyla Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) kullanılmıştır. Analiz öncesinde, veri setinin faktörleştirmeye uygunluğunu kontrol etmek için KMO ve Bartlett Küresellik Testleri uygulanmıştır. Yüksek KMO değeri (0.898) ve anlamlı Bartlett sonucu ( $p=0.000$ ), verilerin faktör analizi için ideal olduğunu doğrulamıştır.

Yapılan analizler sonucunda ölçeğin 67 maddeden ve beş alt boyuttan oluştuğu belirlenmiştir. Bu beş faktör, ölçeğin teorik yapısıyla uyumlu olarak öğretmenlerin program uygulama ve

değerlendirme rollerini kapsamaktadır. Faktör yapısı, ölçeğin çok boyutlu bir yapıya b aşar ıyla ölçt ü ü n ü göstermektedir.

## Araç

**Test Type:** Geliştirme (Developmental)

**Format:** Beşli Likert Ölçeği

**Language Available:** Türkçe (Turkish)

**Population Group:** Okul Öncesi Öğretmenleri

**Age Group:** Yetişkin (Öğretmenler)

**Population Details:** Türkiye'deki okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan öğretmenler.

**Test Methodology:** Öz Bildirim/Değerlendirme Ölçeği (Öğretmenler kendi uygulamalarını değerlendirir.)

## Anahtar Kelimeler

Okul Öncesi, Öğretmen Uygulamaları, Eğitim Programı, KMO, Cronbach Alfa, Ölçek, Gazi Üniversitesi

## İzinler, Ücret ve Test Yılı

**Test Yılı:** 2016

**İzinler ve Ücret:** Ölçek, doktora tezi kapsamında geliştirilmiştir. Kullanım izinleri için sorumlu yazar Naim Ünver ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.

**İletişim:** [nunver@kastamonu.edu.tr](mailto:nunver@kastamonu.edu.tr)

The original PDF can be downloaded here: [meb-okul-oncesi-egitim-programini-degerlendirme-olcegi-toad.pdf](http://meb-okul-oncesi-egitim-programini-degerlendirme-olcegi-toad.pdf)

## Kaynaklar

Ünver, N. (2016). *Okul öncesi eğitim programını değerlendirme ölçeğinin geliştirilmesi ve bu ölçeğe b aşılı olarak öğretmenlerin uygulamalarını değerlendirmeleri*. (Doktora tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

## MEB Okul Öncesi Eğitim Programı'nın Değerlendirme Ölçeği Maddeleri

Ölçek, beşli likert tipi derecelendirme kullanmaktadır: 1=hiç katılmıyorum, 2=kısmen katılmıyorum, 3=katılmıyorum, 4=genellikle katılmıyorum, 5=tamamen katılmıyorum. Ölçeğin alt boyutları ve madde sayıları aşağıda listelenmiştir:

**Toplam Madde Sayısı:** 67

**Alt Boyutlar:** 5

Öğretmen rolleri (19 madde)

Program ve çocukların değerlendirme (24 madde)

Küçük grup etkinliklerini düzenleme ve çocuğu etkinliklerde değerlendirme (10 madde)

Etkinlikleri planlama (8 madde)

Günlük yaşam aktivitelerini programa yansıtmaya ve değerlendirme (6 madde)